

РАБОЧЫМІ,
КУР'ЕРАМІ,
ПРАДАЎЦАМІ,
АФІЦЫЯНТАМІ...

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар. «СГ».)

На партале дзяржаўнай службы заня- тасці наймальнікі прапануюць звыш 16 ты- сяч вакансій для працаўладкавання мо- ладзі. У пералік арганізацый, гатовых часова прыняць на работу навучэнскую моладзь з аплатай працы за кошт най- мальнікаў, а таксама за кошт сродкаў дзяржавы, уключана 1,7 тысячы арга- нізацый.

З агульнай колькасці вакансій ка- ля 6,5 тысячы даюцца для працаўлад- кавання непаўналетніх. У час канікул школьнікі, навучэнцы і студэнты мо- гуць уладкавацца ў якасці падсобных і кухонных рабочых, паляводамі і пра- даўцамі, кур'ерамі і сакратарамі, афі- цыянтамі і прыбіральшчыкамі памяш- канняў. Да таго ж летні перыяд дыктуе пэўную сезоннасць. Таму наймальнікі актыўна прапануюць падсобныя рабо- ты на збожжатоках, у лесагадаваль- ніках, цяпляцах, работы па праполцы, зборы ягад.

Зарплаты для непаўналетніх пры выпрацоўцы поўнай працягласці пра- цоўнага часу ў месяц стартуюць ад 626 рублёў. Напрыклад, у Чавускім раё- не Магілёўскай вобласці шукаюць чала- века для работы на лесагадавальніку і гатовы плаціць 626 рублёў.

У Брэсцкім раёне прапануюць 650 рублёў за працу афіцыянтам. У Мінскім раёне на тую ж пасаду шу- каюць работніка, прапануючы заробак 1000 рублёў. У Жодзіне дзяўчатам, якія маюць кваліфікацыю «швачка 3-га раз- раду», прапануюць 1000—2000 рублёў на ТАА «Марк Фармэль».

З падрабязным пералікам арганіза- цый, гатовых прыняць моладзь на перы- яд летніх канікулаў, можна азнаёміцца на партале дзяржаўнай службы занятасці насельніцтва. Для аказання садзейнічан- ня ў працаўладкаванні маладыя людзі могуць звярнуцца ў службу занятасці па месцы жыхарства або ва ўстанову адукацыі.

Тым, хто яшчэ не вызначыўся са сва- ёй кар'ернай траекторыяй, на сайце дзяржаўнай службы занятасці даступны сервіс «Крок у прафесію». Гэта маштаб- ны лічбавы рэсурс па прафесійнай ары- ентацыі для ўсіх грамадзян незалежна ад узросту.

Прайшоўшы тэсціраванне, чалавек зможа вызначыцца са сферай інтарэсаў і выбраць прафесію з улікам сваіх схіль- насцяў і пераваг. Яму таксама даецца магчымасць убачыць не толькі кар'ер- ную траекторыю па канкрэтнай прафесіі, але і адпаведныя ўстановы адукацыі, дзе можна яе атрымаць.

Алена КРАВЕЦ.

Скажыце, доктар!..

ЗНОЎ ПРАСТУДЗІЎСЯ!

Чаму дзеці часта хварэюць?

НА двары цёплая па- ра, у паліклініках на прыёме ва ўрачоў практычна няма дзяцей з вострымі рэспіраторнымі інфекцыямі. Лета — сезон сонца, добрага настрою і адпачынку. Але з надыхо- дам восені ўсё мяняецца: захваральнасць расце, і ў асноўным за кошт дзяцей. Чаму ж малыя хварэюць часцей, чым дарослыя? І якія прычыны за гэтым ста- яць? Колькі разоў за год у норме можа хварэць дзіця? Разбіраліся разам з урачом-інфекцыяністам 22-й гарад- ской дзіцячай паліклінікі Мінска Дар'я ПЕТРАЧУК.

— Дар'я Ігараўна, каго віна- ваіць у тым, што дзіця часта хварэе?

— Вядома ж, першы і галоў- ны фактар, які ўплывае на ўзнік- ненне і ход захворвання, — гэта стан нашага імунітэту. Не трэба думаць, што ў дзяцей ён слабы ці мае нейкія дэфекты. Па вялі- кім рахунку імунітэт у нованаро- джанага нічым не адрозніваец-

Лічыцца, што хварэць да васьмі разоў за год — гэта абсалютная норма. Але трэба ўлічваць не толькі частату захворванняў, але і ход інфекцыі.

ца ад дарослага і мае ўсё тыя ж кампаненты і звёны. Праблема ў тым, што ён яшчэ ні разу не ўключыўся ў работу. Яго можна параўнаць з салдатам, узброе- ным усім неабходным, які ніколі не выходзіў на поле бою. Толькі падвяргаючыся бесперапыннай трэніроўкай нагрузцы з боку навакольнага асяроддзя, ён пачынае вучыцца рэагаваць адэ- кватна і хутка.

Вакцынацыя таксама высту- пае ў ролі бясскрыўднай трэніроўкі, бо ў вакцынах знаходзяцца толькі асобныя фрагменты ўзбуджаль- ніка, і, сфарміраваўшы антыцелы, арганізм дзіцяці будзе абаронены ад смяротных захворванняў. Вы- спяванне імуннай сістэмы адбы- ваецца паступова да 12-14 гадоў. Апошняе і растлумачвае частыя паўторныя захворванні органаў дыхання, асабліва дзяцей да- школьнага ўзросту.

Вядома, уносіць свае карэк- тывы пубертат (перыяд палавога выпявання) — пяты крытычны перыяд у фарміраванні імунітэту, таму ў гэтай групе дзеці будуць часта хварэць таксама. Толькі пасля палавога выпявання імунітэт дзіцяці прыраўноўваецца да дарослага. Вось такі няпрос- ты шлях праходзіць самая скла- даная сістэма арганізма.

Яшчэ трэба адзначыць, што на фарміраванне, выпяванне імунітэту ўплывае генетычная схільнасць, якая перадаецца ў спадчыну. І калі бацькі часта хва- рэлі ў дзяцінстве, не трэба ду- маць, што іх дзіця «праскочыць» гэты этап.

— Ці можна неяк дапамаг- чы дзіцячаму імунітэту? Мно- гія бацькі, калі наступае пара адправіць малога ў дзіцячы

садок, набываюць у аптэцы розныя імунамадулятары і ім- нуцца такім чынам умацаваць яго здароўе...

— Ведаючы, як няпроста ўлад- каваны наш імунітэт, разумееш, што прызначэнні фармакалагіч- ных імунакарэктараў павінны разглядацца ў бок абмежаван- ня. І стымуляваць тое, што яшчэ не сфарміравалася, асабіста я лічу вельмі небяспечным. Мож- на атрымаць адваротны эффект з развіццём аўтаімунных захвор- ваньняў, пры якіх, груба кажучы, уласны імунітэт накіраваны на свой жа арганізм.

— Але ці толькі імунітэт ві- наваты ў частых хваробах?

— Справа ў тым, што дзеці маюць анатама-фізіялагічныя асаблівасці верхніх і ніжніх ды- хальных шляхоў, якія спрыяюць частым рэспіраторным захвор- ваньням. Фарміраванне органаў дыхання заканчваецца ў сярэд- нім да сямігадовага ўзросту. Слізістая ў дзяцей далікатная і лёгкаранімая, мае высокую вяз- касць слізі на фоне адноснай вузкасці насавых хадоў і трахеа- бронхіяльнага дрэва. Храстковы каркас дыхальных шляхоў мяккі і падатлівы. Усе гэтыя асаблівас- ці спрыяюць зніжэнню бар'ер- най функцыі слізістай абалонкі, больш лёгкаму пранікненню ін- фекцыйных агентаў.

Асобнай увагі заслугоўвае насаглотачная міндаліна. Чала- век нараджаецца без яе, але

— Ці можа дзіця часта хварэць з-за стрэсу?

— Адмоўны ўплыў стрэсу на дзіцячы імунітэт даказаны не ў адным даследаванні. Пасля негатыўных эмоцый адбываецца ўзбу- джэнне пэўных участкаў кары галаўнога мозгу. У выніку выдзяля- юцца рэчывы, якія прыгнятаюць дзейнасць імуннай сістэмы.

Стрэс запускае ў арганізме ланцужок злучаных паміж сабой рэ- акцый нервовай, эндакрынай і імуннай сістэм. Увесь гэты каскад стварае спрыяльны фон для размнажэння вірусаў і бактэрый у ар- ганізме. Эмацыянальныя расстройствы, фізічныя перанапружанні, неспакой, трывожныя станы, страх прыводзяць да прыгнятання імунітэту нават у дзяцей, якія не маюць хранічных захворванняў і не адносяцца да групы тых, хто часта хварэе. І толькі з гадамі дзі- ця навучыцца адаптавацца да стрэсу і, адпаведна, стане радзей хварэць. Тое, на што дарослыя нават і не зрагае, для дзіцяці можа стаць цяжкім выпрабаваннем, таму мікраклімат, які акружае дзіця, вельмі важны для яго здароўя і развіцця ў цэлым.

ўжо ў першыя месяцы жыцця ў зморшчынах слізістай абалонкі зводу насаглоткі адкладаюцца інфільтраты, якія складаюцца з ахоўных клетак — лімфацытаў. Яны запальваюць усю прастору, утвараючы фалікулы, тыя ж, у сваю чаргу, адыгрываюць вялі- кую ролю ў імунітэце. На працягу некалькіх гадоў насаглотачная і іншыя міндаліны паступова пав- вялічваюцца, дасягаючы свайго максімуму развіцця прыкладна да 5-6 гадоў, затым надыходзіць перыяд зваротнага развіцця.

Наогул, міндаліны выконва- юць ахоўную функцыю і ўдзель- нічаюць у фарміраванні імунітэту. Яны з'яўляюцца ахоўным механі- змам пры першасным удыханні па- тагенаў. Паднябенныя, трубная, глотачная і язычная міндаліны ўтвараюць ахоўнае кальцо Піра- гова, якое адыгрывае велізарную ролю ў рабоце імунітэту.

Але нармальная функцыя лімфадэнойднай тканкі можа па- рушацца. У вобласці насаглоткі, напрыклад, узнікае паталогія, якую называюць адэноіды. Пав- велічэнне іх памераў з'яўляецца

вынікам доўга існуючых запа- ленчых захворванняў верхніх дыхальных шляхоў, якія часта рэцыдывіруюць. Таму назіранне ў лор-урача і выкананне рэка- мендацый дасць магчымасць не зацягваць з віруснай інфекцыяй і своєчасова дапамагчы дзіцяці.

— Што яшчэ ўплывае на здароўе малых?

— На супраціўленне арганізма ўздзейнічае мікрафлора кішэчні- ка. Мікрабіёма індывідуальная і вельмі важная для арганізма ў цэлым. Бескантрольны прыём антыбактэрыяльных прэпаратаў, паталогія страўнікава-кішачнага тракта можа прыводзіць да дыс- балансу флоры і, як вынік, па- рушэння адаптыўных функцый арганізма.

І, вядома, як нішто іншае, дзі- цячы арганізм рэагуе на вонка- вае ўздзеянне. Маюць значэнне

нававання цэнтральнай і вегета- тывай нервовай сістэмы. З гэ- тых прычын узнікаюць парушэнні працэсаў адаптацыі да фактараў навакольнага асяроддзя і павы- шэнне ўспрымальнасці арганізма дзіцяці ў цэлым да рэспіраторных інфекцый. Такому дзіцяці патрэбна больш часу, каб адаптавацца.

У цэлым на супраціўленне арганізма да інфекцый будуць уплываць і спадарожныя за- хворванні дзіцяці, напрык- лад анемія (недахоп жалеза), рахіт (недахоп вітаміну D, а з прычыны гэтага і кальцыю ў арганізме), саматычныя захворванні. Гэта таксама прыводзіць да павелічэння выпадкаў рэспіраторных ін- фекцый у дзяцей.

Трэба спыніцца і на алергапа- талогіі, калі алергічны фон дзіця-

ці спрыяе неадэкватнай імуннай рэакцыі на інфекцыю. Не вельмі добра, калі імунітэт рэагуе на рэ- чывы, якія ў норме не павінны «ба- чыць». Звычайна да іх адносяцца фактары навакольнага асярод- дзя: клешч хатняга пылу, поўсць і эпідэрміс хатніх жывёл (найперш кошак), алергены прусакоў, грыб- ковыя алергены, цвіль, тытунёвы дым, пылок раслін, кветак, травы і інш. У выніку пры пападанні ві- руса паўнаваартаснага адказу на інфекцыю не адбываецца. І толькі падабраўшы правільную тэрапію па асноўным захворванні, можна дасягнуць таго, што імунітэт бу- дзе больш паўнаваартасна адказ- ваць на вірусныя і бактэрыяльныя атакі, а дзіця перастане часта і доўга хварэць.

— У часы СССР ва ўрачоў існаваў такі тэрмін, як «часта хварэючае дзіця», сучасныя педыятры, здаецца, не ўста- наўліваюць ніякай «простуд- ной нормы». Але ж колькі разоў за год можа хварэць дзіця?

— Лічыцца, што хварэць да васьмі разоў за год — гэта аб- салютная норма. Але трэба ўлічваць не толькі частату за- хворванняў, але і ход інфекцыі. Задумацца аб праблеме ў імуні- тэце трэба толькі тады, калі ВРІ будуць прыводзіць да частых сур'ёзных ускладненняў — паў- торных пнеўманій, атытаў, пра- цяглых хвароб, дрэннага адказу на адэкватнае лячэнне антыбак- тэрыяльнымі прэпаратамі, неда- статковай прыбайкі ў росце і ва- зе, паўторных глыбокіх абсцэсаў скуры, а таксама пры імуннай недастатковасці ў сям'і. У такіх выпадках неабходна звярнуцца да ўрача і зрабіць імунаграму.

Алена КРАВЕЦ.

ЗВЯЗДА